

25 JUL 2018

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
De heer E.D. Wiebes
Inspraakpunt winningsplan Loon op Zand en Loon op Zand Zuid
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Zienswijze ontwerp-instemmingsbesluit Winningsplan Loon op Zand en Loon op Zand Zuid

Geachte heer Wiebes,

Het ontwerp-instemmingsbesluit Winningsplan Loon op Zand ligt van 21 juni tot en met 1 augustus 2018 ter inzage. Op grond van artikel 34 van de Mijnbouwwet dienen wij hierbij een zienswijze in op dit ontwerpbesluit.

Standpunt provincie

De provincie Noord-Brabant is tegenstander van uitbreiding van de gaswinning in Loon op Zand en Loon op Zand Zuid. Hiervoor hebben wij de volgende redenen:

1. De uitbreiding van de gaswinning vinden wij strijdig met de kamerbrief over kleine velden, waar wordt gesproken over de afbouwfase van de gaswinning uit de kleine velden
2. De uitbreiding van de gaswinning past niet in ons streven naar een energievoorziening, die vrij is van CO₂ emissies en is een verkeerd signaal als gelijktijdig wordt ingezet op gasloos bouwen en alternatieven voor fossiele brandstoffen
3. Risico's voor het grondwater als gevolg van fracken vinden wij onacceptabel

Daarnaast staan wij op het standpunt dat indien geheel of gedeeltelijk wordt ingestemd met het winningsplan de volgende aspecten meegenomen moet worden:

4. te waarborgen dat bij eventuele schade als gevolg van de gaswinning, deze schade via een transparante regeling wordt behandeld en binnen een acceptabele termijn tot uitkering leidt
5. te waarborgen dat bij een eventueel toekomstig incident bij mijnbouwactiviteiten ook de provincie Noord-Brabant hierover wordt geïnformeerd

Datum

24 juli 2018

Ons kenmerk

C2228817/4375979

Uw kenmerk

DGMETM-EO/ 18108414

Contactpersoon

Bijlage(n)

6. voor Loon op Zand Zuid Prospect als voorwaarde op te nemen, dat de gaswinning niet de toekomstige winning van aardwarmte mag belemmeren
7. voorwaarden op te nemen voor de afdichting en afwerking van de put bij beëindiging van de gaswinning

Datum

24 juli 2018

Ons kenmerk

C2228817/4375979

Onderbouwing

Het winningsplan is een actualisatie van het bestaande winningsplan Waalwijk. Bij de actualisatie van het winningsplan Waalwijk is dit plan gesplitst in drie winningsplannen:

- Waalwijk-Noord
- Sprang
- Loon op Zand en Loon op Zand-Zuid

Het ontwerp-instemmingsbesluit heeft alleen betrekking op Loon Zand en Loon op Zand Zuid.

De redenen voor de actualisatie zijn:

- De productie vanuit de bestaande putten zal langer doorlopen dan verwacht
- Vermillion ziet mogelijkheden om de gasproductie te verhogen door wijzigingen in de bestaande putten, fracken, het boren van aftakkingen vanuit bestaande putten of eventueel het boren van een nieuwe put
- Vermillion is voornemens om het gasveld Loon op Zand Zuid aan te boren vanaf de bestaande mijnbouwlocatie Loon op Zand
- Actualisatie van productie- en bodemdalingsvoorspellingen

Op 14 november 2017 hebben wij u geadviseerd niet in te stemmen met het winningsplan. Indien u toch geheel of gedeeltelijk zou instemmen hebben wij u geadviseerd een aantal voorwaarden te verbinden aan de instemming.

U heeft ons advies, om niet in te stemmen met de uitbreiding van de winning en de maatregelen die tot doel hebben om meer gas te winnen via de bestaande putten, niet overgenomen. Daarnaast zijn de door ons geadviseerde voorwaarden, indien u wel zou instemmen, niet overgenomen. Hieronder beargumenteren we nogmaals ons advies.

1 en 2

De provincie Noord-Brabant streeft naar een energievoorziening die vrij is van CO₂ emissie. Daarvoor richten we ons op de productie van duurzame energie. In het regeerakkoord is opgenomen dat het gasverbruik sterk moet worden verminderd. De eerste maatregelen om dit te bereiken zijn inmiddels bekend:

- Vanaf 1 juli dienen vergunningaanvragen voor nieuwbouw uit te gaan van gasloos bouwen
- In uw brief Gaswinning (nr 469, 30 mei 2018) geeft u aan dat voor kleine velden, zoals bij Loon op Zand en Loon op Zand-Zuid, sprake is van een gestage afbouw

De productie in het gasveld Loon op Zand en Loon op Zand Zuid neemt ieder jaar af, wij zien dit als de afbouwfase. Het winningsplan voorziet echter in een aanzienlijke productieverhoging door de volgende maatregelen:

- het boren van aftakkingen van bestaande putten
- het boren van nieuwe putten
- wijzigingen in bestaande putten
- fracken

In het winningsplan is niet aangegeven hoeveel gas geproduceerd kan worden zonder de bovengenoemde maatregelen. Wel is aangegeven dat de productie momenteel erg laag is. Door de productie verhogende maatregelen bij de velden Loon op Zand en Loon op Zand Zuid, is de verwachting dat nog maximaal 187 miljoen Nm³ gas kan worden gewonnen. Door een nieuwe put te boren naar het gasveld Loon op Zand Zuid Prospect, is de verwachting dat nog maximaal 264 Nm³ extra gas kan worden gewonnen. Ons inziens is deze grote toename van de productie in strijd met de afbouwfase van de kleine velden.

Het gaswinningsplan voor Loon op Zand en Loon op Zand Zuid past niet in de landelijke ambities om klimaatneutraal te worden. Daarnaast vinden wij het vergroten van de productie een verkeerd signaal als gelijktijdig wordt ingezet op gasloos bouwen en op alternatieven voor fossiele brandstoffen. In elk geval past dit niet in het streven van de provincie naar een duurzame energievoorziening. Het is ons inziens beter om in te zetten op duurzame energiebronnen in plaats van fossiele brandstoffen.

3

De derde reden om u te adviseren niet in te stemmen met het winningsplan, is het feit dat de productieverhoging mede wordt bereikt door de gashoudende gesteentelaag te fracken. Zoals in ons advies van 14 november 2017 al is aangegeven, vinden wij het onacceptabel om te fracken gezien de nabijheid van het gasveld met het grondwaterbeschermingsgebied Loon op Zand. Wij achten risico's voor de kwaliteit van het grondwater als gevolg van fracken voor de winning van gas in de ondergrond ontoelaatbaar en zeker niet als dit gebeurt in de directe nabijheid van een grondwaterbeschermingsgebied. Fracken en de risico's voor de drinkwatervoorziening en de kwaliteit van het grondwater zijn destijds ook de aanleiding geweest om in een groot deel van Brabant het boren naar en het winnen van schaliegas te verbieden. Provinciale Staten hebben op 1 juni 2018 in reactie op het ontwerp-instemmingsbesluit in de motie 'Niet boren naar gas in Brabant' Gedeputeerde Staten opgeroepen alles in het werk te stellen om fracking in de zoektocht naar vormen van gas en andere fossiele brandstoffen tegen te gaan. Wij verzoeken u dan ook dringend om niet in te stemmen met het winningsplan. Indien u toch besluit in te stemmen met het plan, verzoeken wij u als voorwaarde op te nemen dat er niet gefrackt mag worden.

Datum

24 juli 2018

Ons kenmerk

C2228817/4375979

Datum

24 juli 2018

Ons kenmerk

C2228817/4375979

4

Ons advies om te zorgen voor een goede schaderegeling heeft u niet opgevolgd. U geeft aan dat als er een oorzakelijk verband tussen de schade en de gaswinning van Vermillion wordt vastgesteld, dat Vermillion deze schade moet vergoeden (artikel 6:177 van het Burgerlijk Wetboek). Indien Vermillion hier niet (meer) toe in staat zou zijn, vindt vergoeding plaats via het Waarborgfonds Mijnbouwschade. Omdat deze verplichtingen voortvloeien uit de wet hoeft hierover volgens u geen voorschrift te worden opgenomen in het instemmingsbesluit. Dit waarborgfonds keert uit als er mijnbouwschade is en de mijnbouwondernemer door faillissement, surseance van betaling of overlijden niet in staat is de schade te vergoeden. Alleen schade die niet op een andere manier is vergoed komt in aanmerking voor vergoeding vanuit het waarborgfonds. Het vermogen van het fonds is echter niet heel groot (250.000 euro). We verzoeken u daarom om te waarborgen dat alle schade wordt vergoed, die als gevolg van de gaswinning bij Loon op Zand en Loon op Zand Zuid ontstaat, ook in de situatie dat Vermillion hiertoe niet in staat is en de schade groter is dan het vermogen van het Waarborgfonds Mijnbouwschade. Daarnaast verzoeken we u te waarborgen dat eventuele schade binnen een acceptabele termijn wordt vergoed.

5

Ons advies om de procedure bij incidenten aan te passen heeft u niet overgenomen en u gaat hier in het ontwerp-instemmingsbesluit ook niet op in. Wij begrijpen dat de afhandeling van incidenten geregeld is in de omgevingsvergunning, maar constateren dat bij de huidige afhandeling niet alle belanghebbenden zijn geïnformeerd. Wij verzoeken u daarom om te waarborgen dat bij een toekomstig incident bij mijnbouwactiviteiten, wij hierover ook worden geïnformeerd.

6

De winning overlapt met de aardwarmte concessie Tilburg-Geertruidenberg. In het ontwerp-instemmingsbesluit en in het eerdere verzoek om advies, wordt aangegeven dat er geen andere gebruiksvormen van de ondergrond zijn voorzien. Vanwege de overlap met een aardwarmteconcessie is het mogelijk dat ter plaatse in de toekomst aardwarmtewinning zal plaatsvinden. Het is ons inziens dan ook onterecht om aan te geven dat geen ander gebruik van de ondergrond is voorzien. In de Visie op de Ondergrond van de provincie Noord-Brabant heeft het toepassen van aardwarmte de voorkeur boven gaswinning. Wij zijn van mening dat ook vanuit de energietransitie en duurzaamheid, aardwarmtewinning de voorkeur heeft boven gaswinning. Daarnaast vinden wij het niet acceptabel dat seismische risico's als gevolg van fracking, beperkingen met zich meebrengen voor toekomstige geothermie. Indien u besluit om geheel of gedeeltelijk in te stemmen met het winningsplan, verzoeken wij u als voorwaarde op te nemen dat de uitbreiding van de gaswinning (Loon op Zand Zuid Prospect) toekomstige aardwarmtewinning niet mag belemmeren.

7

Ons advies om voorwaarden op te nemen voor putafwerking en putafdichting na beëindiging van de winning heeft u niet overgenomen. Zoals in ons eerdere advies is aangegeven liggen de winningen Loon op Zand en Loon op Zand Zuid nabij het grondwaterbeschermingsgebied Loon op Zand. Wij vinden het daarom belangrijk dat de afdichting en afwerking van de put bij de beëindiging van de winning op zodanige wijze plaatsvindt, dat wordt voorkomen dat grondwater bestemd voor drinkwater verontreinigd raakt. Wij verzoeken dan ook nogmaals om hiervoor voorwaarden op te nemen.

Bij de informatiebijeenkomst op 27 juni 2018 waren ook inwoners van de betrokken gemeenten aanwezig. Het is aan de inwoners van de regio vrijwel niet uit te leggen dat zij in het kader van de energietransitie moeten denken over alternatieven voor gas, en zij gelijktijdig worden geconfronteerd met extra risico's als gevolg van de uitbreiding van de gaswinning. Zeker nu vanaf 1 juli 2018 nieuwbouw zonder gasaansluiting wordt gerealiseerd.

Naast de provincie Noord-Brabant hebben de gemeente Tilburg en Loon op Zand zich ook uitgesproken tegen de gaswinningsplannen. Dit betekent dat er weinig draagvlak is voor de gaswinning bij Loon op Zand en Loon op Zand Zuid onder de gekozen provinciale en lokale volksvertegenwoordigers. Naar onze mening dient u hiermee rekening te houden bij de besluitvorming.

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

24 juli 2018

Ons kenmerk

C2228817/4375979